

No: 1524 – Menş e Adı

GÜLNAR KUŞ ÜZÜMÜ

Tescil Ettiren
MERSİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 13.08.2021 tarihinden itibaren korunmak üzere 22.01.2024 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1524
Tescil Tarihi	: 22.01.2024
Başvuru No	: C2021/000312
Başvuru Tarihi	: 13.08.2021
Coğrafi İşaretin Adı	: Gülnar Kuş Üzümü
Ürün / Ürün Grubu	: Kuş üzümü / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Mersin Büyükşehir Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Çankaya Mahallesi Atatürk Caddesi No: 19 Akdeniz MERSİN
Coğrafi Sınır	: Mersin ili Gülnar ilçesi Çukurasma Tozkovan ve Üçoluk Mahalleleri
Kullanım Biçimi	: Gülnar Kuş Üzümü ibareli aşağıda verilen logo ve menşe adı amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Gülnar Kuş Üzümü ibareli logo ve menşe adı amblemi, işlemede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Gülnar Kuş Üzümü; Mersin ili Gülnar ilçesi Çukurasma Tozkovan ve Üçoluk Mahallelerinde yetiştirilen *Vitis vinifera* L. (Vitaceae) türüne ait siyah renkli, çekirdeksiz, az şekerli, etli ve ince kabuklu kurutmalık tipte kuş üzümüdür. Yaş halinin rengi, olgunlaşma sürecinde kırmızıdan siyaha döner. Tanelerinin boyutu küçük olup yuvarlak eliptik şekillidir. Diğer üzüm çeşitlerine göre boyutu küçüktür. Kuru hali (gün kurusu), siyah renkli ve küçük tanelidir.

Gülnar Kuş Üzümü; kendi kendini tozlama özelliğine sahiptir. Anaç, bağlardan alınan kalemler köklendirilerek elde edilir. Aşılama ile üretim yapılmaz.

Gülnar Kuş Üzümünün kuru hali, hafif asidik ve az şekerli yapıda olup yüksek kuru maddeye sahiptir. Kül miktarı ortalama %2,33 olup inorganik madde miktarı bakımından zengindir. Nem oranının ortalama %5 olması dolayısıyla ambalajlandığı takdirde 2 yıl raf ömrüne (tavsiye edilen tüketim tarihi) sahiptir.

Gülnar Kuş Üzümünün ayırt edici özellikleri yetiştirildiği coğrafi sınırın sahip olduğu beyaz ve killi toprak (alfisol) yapısı ile mikroklima özelliğinden kaynaklanır. Coğrafi sınırın toprağı, kireçli ve killi tınlı yapıda olup çok yüksek kireçli (%25-30), düşük organik maddeli (%1-2), hafif alkali nitelikte (pH 7,9-8,5) ve tuzsuzdur. Düşük potasyum (101-105 ppm), yüksek fosfor (30-35 ppm) ve düşük azotlu (%0,08-0,13) toprak yapısına sahiptir. Düşük potasyum ve azot miktarı, yaş üzümün ve kuru halinin küçük taneli olmasına etki eder.

Gülnar Kuş Üzümünün olgunlaşması, sıcaklığın belirli dönemlerde belirli düzeyde olmasına bağlıdır. Coğrafi sınırdaki etkili sıcaklık toplamı (EST) 2847-3215 gün-derecedir. Tam çiçeklenme döneminde 829-863 gün derece, ben düşme döneminde ise 1437-1642 gün derecelik EST isteğine sahiptir. Gülnar Kuş Üzümünün fenolojik safhaları ilkbahar ile başlayıp sonbahar başlangıcına kadar devam eder. Olgunlaşma süresi içindeki ben düşme dönemi, temmuz ortasında başlayıp ağustos ortasında tamamlandığı için diğer üzüm çeşitlerine kıyasla boyutu küçük kalır. Diğer üzüm çeşitlerinde bu süreç 2-3 ay sürer.

Coğrafi sınırın rakımı ve yağış rejimi, Gülnar Kuş Üzümü üzerinde önemli etkiye sahiptir. Coğrafi sınırın rakımı 950 m ve yıllık yağış toplamı 627 mm olup bağların kurulduğu arazilerin taban suyu seviyeleri düşüktür. Yıllık yağış toplamının ve toprağın su tutma özelliğinin az olması dolayısıyla yaş ve kuru üzümde kuru madde miktarı yüksektir.

Coğrafi sınırın sahip olduğu mikroklima iklimi, yetiştiricilik üzerinde etkilidir. Coğrafi sınırdaki hava sirkülasyonunun iyi olması kendi kendini tozlama işlemini ve buna bağlı olarak da ürün verimini olumlu etkiler. Kuru tarım olarak yetiştiriciliği yapıldığından sulama ihtiyacı yağışlarla karşılanır.

Coğrafi sınırda sert esen kuvvetli kuzey rüzgârlarından dolayı bağlarda telli terbiye sistemleri kullanılmayıp “salma sistem” adıyla bilinen ve asmanın yeşil aksamı ile salkımların toprakla temas halinde olduğu bir sistemle ürün yetiştirilir.

Gülнар Kuş Üzümünün bazı fiziksel özelliklerine aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 1. Gülнар Kuş Üzümünün Fiziksel Özellikleri

Özellik	Değer
Salkım genişliği (cm)	9,76 ± 0,74
Salkım uzunluğu (cm)	16,02 ± 1,29
Salkım ağırlığı (g)	192,00 ± 23,42
Tane genişliği (mm)	10,38 ± 0,68
Tane uzunluğu (mm)	11,14 ± 0,85
100 ağırlığı (g)	93,60 ± 18,94
Saptan kopma kuvveti (g)	121 ± 32,2
SÇKM (%)	19,2 ± 1,68
Tane rengi	L: 27,92 ± 1,40 a: 4,77 ± 0,43 b: -0,30 ± 1,01

Gülнар Kuş Üzümünün kuru halinin bazı özelliklerine aşağıda verilmektedir.

Tablo 2. Gülнар Kuş Üzümünün Kuru Halinin Özellikleri

Özellik	Değer
Kül (%)	2,33 ± 0,23
Nem (%)	5,00 ± 0,08
pH	4,02 ± 0,03
Briks (%)	86,60 ± 1,91
Toplam şeker (%)	21,97 ± 0,27
25 gramda tane sayısı (adet)	220 - 260

Üretim Metodu:

Dikim ve ilaçlama

Yeni bahçelerin kurulmasında, bağlardan alınan kalemlerin köklendirilmesi ile elde edilen anaçlar kullanılır. Aşılama ile üretim yapılmaz. Salma sistem adıyla bilinen ve asmanın tüm yeşil aksamı ile salkımların toprakla temas halinde olduğu bir sistemle yetiştirilir.

Bahçe tesisi işlemleri mayıs-haziran aylarında yapılır. Yeni bahçe, 4x4 m sıra aralı ve 25-30 cm derinlikte tek dikim olacak şekilde kurulur. Bahçelerin 4x4 m dikim mesafesiyle kurulması toprak işleme, ilaçlama ve hasat aşamalarında üreticilere makinelerle kolay ve hızlı iş yapmalarına olanak sağlayarak ürün verimliliğinde artış sağlar.

Kasım-aralık aylarında zararlılara karşı bordo bulamacı kullanılır. Çiçeklenme dönemi olan mayıs ayında korukların dökülmemesi, haziran ayında salkım güvesi, ben düşme dönemi olan temmuz-ağustos aylarında ise külleme için en az düzeyde ilaçlama yapılır. Mevsimsel olarak hastalık ve zararlılara karşı ilaçlama yapılır.

Budama

Asma gövdesi, 2-4 m arasında olup gövde çapı 8-10 cm civarındadır. Diğer asma çeşitlerine kıyasla tek gövde halindedir. Budama işlemi, gövdeden çıkan kalemler üzerinde kalemlerin kuvvet durumuna göre 2-3 göz bırakılacak şekilde kasım-aralık aylarında kış budaması ve şubat-mart aylarında bahar budaması olarak yapılır. Sonbaharda

yapraklar döküldükten sonra başlayıp ilkbaharda yapraklar açmadan yapılır. Budama yapıldıktan sonra atıklar bahçeden uzaklaştırılır.

Toprak işleme

Toprak ilkbahar mevsiminde işlenir. Mart ayında yabancı otlar temizlenir, nisan ayında ise toprak havalandırılır. Toprak, bağ aralıkları makinelerle 8-12 cm derinliğinde işlenerek, bağ dipleri ise çapa ve bel gibi aletler ile havalandırılır. Dip sürgünler temizlenir. Şubat, mart ve nisan aylarında bir kez gübreleme işlemi yapılır. Gübreleme sonbaharda taban gübresi olarak verilir. Azotlu gübreleme ise susuz tarım yapıldığından ilkbahar yağışları ile tek seferde yapılır. Mayıs ayında dip çapalaması yapılır.

Sulama

Kuru tarım olarak yetiştiricilik yapıldığından bahçelerde sulama sistemi bulunmaz. Sulama ihtiyacı yağışlarla karşılanır.

Hasat

Gülнар Kuş Üzümünün hasadı, ağustos ayının ortasında başlayıp son haftasında tamamlanır. Ürünün hasadı geciktiği takdirde çok olgunlaşmadan dolayı dökülerek hasat kayıplarına neden olur. Hasat, kırmızıdan siyaha dönüşümünü tamamlayan yaş üzümler seçilerek yapılır.

Kurutma

Hasadı yapılan yaş üzümler, 5x4 m naylon sergiye serilerek herhangi bir katkı maddesi kullanılmadan güneş altında (gün kurusu) kurutulur. Sergiye serilen üzümler gün aşırı karıştırılarak üzümlerin birbirine yapışmadan her tarafı eşit olacak şekilde kuruması sağlanır. Kurutma işlemi, güneşli havada 7-10 gün, rüzgârlı havalarda ise 7 günde tamamlanır. Kurutulmuş üzümler, uygun çapta deliklere sahip kalbur ve eleklerle elenerek taş, toprak ve saplardan ayrılır. Eleme ve ayıklama makinesi ile detaylı işlem yapıldıktan sonra paketlemeye hazır hale gelir.

Muhafaza koşulları

Gülнар Kuş Üzümü, 10-50 kg çuvallarda paletli olarak çuvallar üst üste gelmeyecek (kızgınlaşma olmaması için) ve yerle temas etmeyecek şekilde tekli sıra halinde oda sıcaklığındaki doğal depolarda depolanır.

Ambalajlama

Gülнар Kuş Üzümü, 20 g ila 50 kg arasında değişen miktarlarda gıda ile temasa uygun ambalajlar kullanılarak paketlenir. Ambalajlı üründe herhangi bir yabancı madde bulunmamalıdır.

Denetleme:

Denetimler; Mersin Büyükşehir Belediyesinin koordinatörlüğünde; Mersin Büyükşehir Belediyesi, Gülнар İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Gülнар Ziraat Odası ile S.S. Gülнар Çukurasma Tozkovan Üçoluk Kuş Üzümü Tarımsal Kalkınma Kooperatifinden ürün konusunda uzman en az 3 kişilik denetim mercii tarafından gerçekleştirilir. Denetim yılda en az bir kere yapılır. Şikâyet üzerine veya gerekli görülen hallerde ayrıca denetim yapılabilir. Denetim sırasında tespit edilen uygunsuzluklar ile alınması gerekli tedbirler, denetlenen kişi, kurum veya kuruluşa bildirilir. Denetleme sırasında oluşabilecek olan bütün masraflar Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından karşılanır.

Denetime esas kriterlere aşağıda yer verilmektedir.

- Anaçların temini ve kültürel işlemlerin uygunluğu.
- Hasat edilecek ürünün renk, şekil ve olgunluk özelliklerinin uygunluğu.
- Özellikle kurutma işlemi olmak üzere üretim metoduna uygunluk.
- Depolama ve ambalajlama uygunluğu.
- Gerek görülmesi halinde Tablo 1 ve Tablo 2’de yer verilen özellikler bakımından yaptırılacak analiz sonuçlarının uygunluğu.
- Gülнар Kuş Üzümü ibaresi, logosu ve menşee adı ambleminin kullanımının uygunluğu.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.